

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ (АРВ)
до проєкту наказу Держстату «Про внесення змін до наказу Державного
комітету статистики України від 19 червня 2003 року № 186»

I. Визначення проблеми

Проєкт регуляторного акта (наказу) розроблено відповідно до статті 17 Закону України «Про офіційну статистику» та з метою приведення нормативно-правових актів Держстату у відповідність із чинним законодавством. Необхідність прийняття акта зумовлена вдосконаленням і актуалізацією Порядку проведення перевірок достовірності первинних та статистичних даних, вивчення стану первинного обліку і статистичної звітності органами державної статистики, затвердженого наказом Державного комітету статистики України від 19 червня 2003 року № 186 «Про затвердження Порядку проведення перевірок достовірності первинних та статистичних даних, вивчення стану первинного обліку і статистичної звітності органами державної статистики», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2003 року за № 862/8183. Відсутність актуалізованого Порядку може призводити до:

- 1) неузгодженості в діях територіальних органів державної статистики;
- 2) ризику зниження достовірності офіційної державної статистичної інформації;
- 3) нечіткості прав і обов'язків перевіряючих і респондентів під час проведення перевірок.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Органи державної статистики	+	
Респонденти	+	

Розв'язання проблеми можливе лише шляхом нормативного врегулювання процедури перевірок, зокрема видання нормативно-правового акта щодо внесення відповідних змін до наказу Державного комітету статистики України від 19 червня 2003 року № 186 «Про затвердження Порядку проведення перевірок достовірності первинних та статистичних даних, вивчення стану первинного обліку і статистичної звітності органами державної статистики», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2003 року за № 862/8183.

II. Цілі державного регулювання

Основна мета — затвердження змін до Порядку проведення перевірок достовірності первинних та статистичних даних, вивчення стану первинного обліку і статистичної звітності органами державної статистики.

Інші цілі:

- забезпечення реалізації законного права органів державної статистики вивчати стан первинного обліку, перевіряти достовірність первинних даних і вимагати внесення виправлень;
- чітке визначення процедур, прав та обов'язків усіх учасників перевірки.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Під час розроблення проєкту визначено два способи досягнення визначеної цілі, а саме:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити без змін.
Альтернатива 2	Прийняття запропонованого регуляторного акта.
Альтернатива 3	Розробка менш деталізованого акта.

Вибір: Обрано альтернативу 2 як найбільш ефективну та законну.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Низькі. Проблема не вирішується. Процедура перевірок залишається недосконалою, неактуалізованою, що призводить до низької якості статистичних даних і ризику суб'єктивного трактування повноважень. Цілі не будуть досягнуті.	Додаткові витрати відсутні.
Альтернатива 2	Високі. Забезпечує комплексне вирішення проблеми, встановлює удосконалений і актуалізований Порядок, що відповідає вимогам статті 17 Закону України «Про офіційну статистику». Цілі державного регулювання будуть досягнуті.	Додаткові витрати відсутні.
Альтернатива 3	Низькі. Частково вирішує проблему, але залишає прогалини для суб'єктивного трактування процедур, особливо щодо порядку оформлення матеріалів. Цілі не будуть досягнуті.	Додаткові витрати відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання (за даними Державної служби статистики (<http://www.ukrstat.gov.ua/>), наведеними у звіті щодо кількості діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2023 році):

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання ¹ , одиниць	512	14296	1898385	1853874	3767067
Питома вага групи у загальній кількості ¹ , відсотків	0,01	0,38	50,39	49,22	100

¹ За даними Держстату за 2023 рік.

Оцінка впливу на сферу інтересів респондентів:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Низькі. Проблема не вирішується. Процедура перевірок залишається недосконалою, неактуалізованою, що призводить до ризику суб'єктивного трактування повноважень. Цілі не будуть досягнуті.	Залишаються без змін.
Альтернатива 2	Високі. Забезпечує комплексне вирішення проблеми, встановлює вдосконалений і актуалізований Порядок, що відповідає вимогам статті 17 Закону України «Про офіційну статистику». Цілі будуть досягнуті.	Залишаються без змін.
Альтернатива 3	Низькі. Частково вирішує проблему, але залишає прогалини для суб'єктивного трактування процедур, особливо щодо порядку оформлення матеріалів. Цілі не будуть досягнуті.	Залишаються без змін.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	При цій альтернативі цілі державного регулювання не можуть бути досягнуті, інтереси держави, респондентів не будуть ураховані.
Альтернатива 2	3	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу. Для реалізації не потребує додаткових витрат.
Альтернатива 3	2	При цій альтернативі лише частково вирішуються проблеми.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Інтереси держави: Низькі. Цілі не будуть досягнуті. Процедура перевірок залишається недосконалою, неактуалізованою, що призводить до ризику суб'єктивного трактування повноважень. Інтереси респондентів: Вигоди низькі. Процедура перевірок залишається недосконалою, неактуалізованою, що призводить до низької якості статистичних даних та ризику	Інтереси держави: Не потребує додаткових витрат. Інтереси респондентів: Витрати залишаються без змін.	Рейтинг 1 бал присвоєний, оскільки ця альтернатива не досягає мети.

	суб'єктивного трактування повноважень.		
Альтернатива 2	Інтереси держави: Вигоди високі. Органи державної статистики діятимуть у межах повноважень і у спосіб, передбачений законом, що відповідає частині другій статті 19 Конституції України. Інтереси респондентів: Вигоди високі. Нормативно закріплюються окремі положення, які передбачають урегулювання у відповідності з чинним законодавством і вдосконалення порядку проведення перевірок достовірності первинних даних, вивчення стану первинного обліку і статистичної звітності органами державної статистики.	Інтереси держави: Додаткові витрати відсутні. Інтереси респондентів: Витрати залишаються без змін.	Рейтинг 3 бали присвоєний, оскільки при цій альтернативі регламентуючий нормативно-правовий акт буде приведено у відповідність до змін, що відбулися в законодавстві України.
Альтернатива 3	Інтереси держави: Частково вирішує проблему, але залишає норми неактуалізованими, що призводить до суб'єктивного трактування процедур, особливо щодо порядку оформлення матеріалів. Цілі не будуть досягнуті.	Інтереси держави: Не потребує додаткових витрат.	Рейтинг 2 бали присвоєний, оскільки ця альтернатива є малоефективна.

	Інтереси респондентів: Частково вирішує проблему, але залишає норми неактуалізованими, що призводить до прогалини для суб'єктивного трактування процедур, особливо щодо порядку оформлення матеріалів. Цілі не будуть досягнуті.	Інтереси респондентів: Витрати залишаються без змін.	
--	--	--	--

Найбільш доцільним та ефективним способом досягнення зазначених цілей є альтернатива 2.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Пропонується прийняти наказ Держстату, яким затвердити зміни до Порядку, що визначає:

- сферу поширення (органи державної статистики та респонденти - юридичні особи, їх відокремлені підрозділи та ФОП);
- права перевіряючих, уключаючи право вивчати стан первинного обліку і статистичної звітності, перевіряти достовірність первинних даних, поданих респондентами, застосовувати при цьому метод безпосереднього відвідування виробничих, службових та інших приміщень, ділянок тощо;
- порядок оформлення матеріалів;
- порядок реалізації матеріалів, уключаючи передачу до правоохоронних органів.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування органів державної статистики та респондентів про дотримання положень нормативно-правового акта.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта органами державної статистики не потребує додаткових витрат з бюджету, оскільки здійснюватиметься в межах повноважень відповідних органів.

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого й середнього підприємництва, які виникають унаслідок дії регуляторного акта, наведені в додатку 1.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів великого й середнього підприємництва (додаток 2).

Тест малого підприємництва (М-Тест) наведений у додатку 3.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не може бути обмежений у часі.

Відповідно до проєкту наказу цей документ набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників такі:

- 1) додаткових надходжень до державного та місцевих бюджетів і цільових фондів не передбачено;
- 2) дія акта поширюватиметься на органи державної статистики та респондентів - юридичних осіб, їх відокремлені підрозділи та ФОП);
- 3) рівень поінформованості респондентів з основних положень акта – середній;
- 4) витрати коштів і часу органів державної статистики не зміняться;
- 5) кількість проведених перевірок на рік;
- 6) кількість виявлених порушень;
- 7) кількість переданих матеріалів перевірок до правоохоронних органів;
- 8) кількість скарг від суб'єктів перевірки на дії посадових осіб органів державної статистики.

Якісним показником результативності є виконання органами державної статистики вимог регуляторного акта. Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування його норм на практиці.

Проєкт наказу оприлюднений на офіційному вебсайті Держстату <http://www.ukrstat.gov.ua>.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта не потребує додаткових організаційних заходів Держстату і проводитиметься на підставі аналізу застосування норм цього регуляторного акта в межах здійснення державної статистичної діяльності.

Оцінка впровадження та виконання вимог цього регуляторного акта може бути здійснена під час відстежень його результативності.

Відстеження проводитиме самостійний структурний підрозділ апарату Держстату.

Базове відстеження: через один рік із дня набрання чинності наказом.

Повторне відстеження: через два роки.

Періодичне відстеження: кожні три роки.

Голова Держстату

Арсен МАКАРЧУК

Додаток 1
до АРВ

**ВИТРАТИ НА ОДНОГО СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ВЕЛИКОГО І
СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ВНАСЛІДОК
ДІЇ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА**

до Альтернативи 2 (Прийняття регуляторного акта)

Порядковий номер	Витрати	За перший рік (грн)	За п'ять років (грн)
1.	Витрати на придбання основних засобів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень <i>Розрахунок ураховує МЗП за 1 годину в Україні станом на 2025 рік, установлену Законом «Про Державний бюджет України на 2025 рік». Вартість 1 години праці становить 48 грн (за мінімальною зарплатою) і час на одну перевірку становить 6 годин (6 год x 48 грн/год = 288 грн).</i>	288	1 440
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших	0	0

Порядковий номер	Витрати	За перший рік (грн)	За п'ять років (грн)
	послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень		
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8.	Інше (уточнити), гривень	0	0
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	288	1 440
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	14 808	74 040
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	4 264 704	21 323 520

Додаток 2
до Аналізу регуляторного
впливу

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ **на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва**

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання не здійснюється, оскільки реалізація норм акта буде здійснюватися відповідними посадовими особами в межах виконання ними посадових обов'язків і в межах коштів, передбачених фондом заробітної плати Держстату. Додаткових бюджетних витрат не передбачається.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу.

Додаток 3
до АРВ

ТЕСТ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, не проводились.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
-	-	-	-

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 1898385 (одиниць), у тому числі мікропідприємництва 1853874 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 99,6 (відсотків)

(відповідно до таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» додатка 1 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання), грн	Періодичні (за наступний рік), грн	Витрати за п'ять років, грн
Оцінка «прямих» витрат СМП на виконання регулювання				
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	0	0	0
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік	0	0	0
3.	Процедури експлуатації обладнання	0	0	0
4.	Процедури обслуговування обладнання	0	0	0
5.	Інші процедури (уточнити)	0	0	0
6.	Разом, гривень	0	0	0
7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання,	3 752 259		

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання), грн	Періодичні (за наступний рік), грн	Витрати за п'ять років, грн
	одиниць			
8.	Сумарно, гривень	0	0	0
Оцінка вартості адміністративних процедур СМП щодо виконання регулювання та звітування				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	0	0	0
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання	0	0	0
11.	Процедури офіційного звітування	0	0	0
12.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	540 288	540 288	2 701 440
13.	Інші процедури (уточнити)	0	0	0
14.	Разом, гривень	540 288	540 288	2 701 440
15.	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання,	3 752 259	-	-

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання), грн	Періодичні (за наступний рік), грн	Витрати за п'ять років, грн
	одиниць			
16.	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> <i>відповідний стовпчик «разом» X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)</i>	540 288	540 288	2 701 440

Пояснення розрахунку для рядків 12, 14, 16:

1. Визначення очікуваної кількості перевірок СМП на рік:

Кількість перевірок = Загальна кількість СМП x Частка перевірок

Кількість перевірок = 3 752 259 x 0.0005 $\approx$ 1 876 перевірок

0.0005 - умовне припущення (0.05%) про очікувану частку суб'єктів малого підприємництва, які будуть фактично перевірені органами Держстату протягом року. Воно використовується для відображення реального навантаження, оскільки неможливо перевірити всі 3,75 млн СМП.

2. Визначення вартості однієї перевірки:

Вартість 1 перевірки = Час x Вартість 1 години

Вартість 1 перевірки = 6 год x 48 грн/год = 288 грн

3. Розрахунок сумарних адміністративних витрат СМП за 1 рік (рядок 16):

Витрати за 1 рік = 1 876 перевірок x 288 грн/перевірка = 540 288 грн

4. Розрахунок сумарних адміністративних витрат СМП за 5 років (рядок 16):

Витрати за 5 років = 540 288 грн/рік x 5 років = 2 701 440 грн